

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

NR
48

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

RYNEK MIĘSA

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

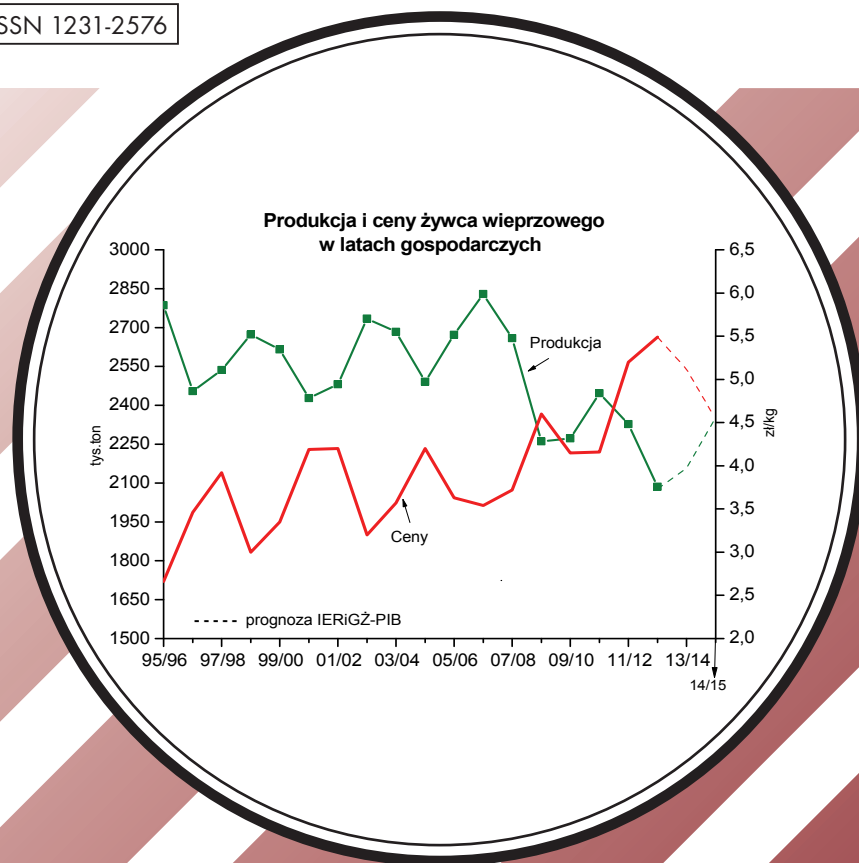
CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1991 ROKU

ISSN 1231-2576

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

CZERWIEC 2015

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU MIĘSA:

Danuta Zawadzka

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1395 egz. Ark. wyd. 7,07

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	7
II. Aktualny i przewidywany stan rynku wieprzowiny <i>prof. dr hab. Jan Małkowski, dr Danuta Zawadzka, dr Dorota Pasińska</i>	8
III. Aktualny i przewidywany stan rynku wołowiny <i>prof. dr hab. Jan Małkowski, dr Danuta Zawadzka, dr Dorota Pasińska</i>	25
IV. Aktualny i przewidywany stan rynku baraniny <i>dr Danuta Zawadzka</i>	39
V. Działania Agencji Rynku Rolnego na rynku mięsa <i>mgr inż. Jolanta Kossakowska</i>	43
VI. Przetwórstwo mięsa <i>dr inż. Robert Mroczek</i>	46
VII. Ceny detaliczne i spożycie mięsa <i>dr hab. Krystyna Świetlik, prof. nadzw. IERiGŻ-PIB</i>	50
Aneks	57

Rok 2014 charakteryzował się wzrostem produkcji oraz niskimi cenami wszystkich rodzajów żywca, wynikającymi nie tylko ze wzrostu produkcji, ale także z nałożonego przez Rosję embarga na import żywności z Unii Europejskiej, w tym z Polski. Produkcja trzech podstawowych rodzajów żywca w wadze bitej cieplej (bez podrobów) wyniosła w 2014 roku 4 086 tys. ton, w tym mięsa wieprzowego 1 802 tys. ton, drobiowego 1 863 tys. ton i wołowego 421 tys. ton. Całkowita produkcja mięsa była o 12% większa niż w 2013 roku. Taka sama stopa wzrostu dotyczyła wszystkich rodzajów mięsa.

U podstaw zmian pogłowia i produkcji wieprzowiny leży zawsze opłacalność chowu poprzedzająca te zmiany. Jej poprawa zaczęła się po żniwach 2013 roku, gdy obniżyły się ceny zbóż. W II półroczu 2013 roku przeciętna targowiskowa cena żyta była niższa niż przed rokiem o 14%, a jęczmienia o 5%. Ich spadek okazał się niebawem bardzo ważny, gdyż w wyniku zastosowanego przez Rosję embarga, obniżyły się ceny trzody. W I półroczu 2014 roku, cena polskiej trzody wynosząca 4,96 zł/kg była o 5% niższa od ceny z I półrocza 2013 roku. Pomimo to, znacznie większy spadek cen zbóż doprowadził do rozszerzenia relacji cen trzody do cen zbóż. W sezonie 2013/2014 przeciętna relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta ukształtowała się na poziomie 1:7,9, a relacja cen trzody do cen jęczmienia na poziomie 1:6,3. Relacje te okazały się wystarczające by niedawna tendencja spadkowa pogłowia przekształciła się w tendencję wzrostową. W marcu 2014 roku pogłowia trzody było większe niż rok wcześniej o 2,3%, w czerwcu o 5%, a w grudniu o 2,2%. W tym ostatnim okresie pogłowia trzody liczyło 11 240 tys. sztuk.

Zmiany produkcji, które występują z pewnym opóźnieniem w stosunku do zmian pogłowia, były znacznie większe ze względu na duży i stale rosnący import prosiąt i warchlaków. W I półroczu

stopa wzrostu produkcji wieprzowiny wyniosła 9,5%, a w II półroczu 14,9%. W tym ostatnim okresie wysoki stan produkcji, obok trwającego nadal embarga i obniżonego eksportu, wywierał presję na ceny powodując ich dalszy spadek. W rezultacie przeciętna cena skupu trzody wyniosła w II półroczu 4,65 zł/kg i była o 18% niższa niż przed rokiem, w tym w grudniu o 21% (cena skupu żywca wyniosła 4,16 zł/kg). Spowodowało to, że rok 2014 charakteryzował się najniższym poziomem cen skupu trzody od kilku lat.

Po żniwach 2014 roku ponownie obniżyły się ceny zbóż i pasz. W sezonie 2014/15 przeciętna targowiskowa cena żyta wyniosła 59,44 zł/dt, a jęczmienia 73,37 zł/dt. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 12% i 13%. Spadek cen zbóż zapobiegł, mogącemu nastąpić drastycznemu pogorszeniu opłacalności chowu. Relacje cen trzody do cen zbóż i pasz były jednak i tak bardzo wąskie, gdyż w I półroczu 2015 roku ponownie obniżyły się ceny trzody. Przeciętna cena wyniosła w tym okresie ok. 4,30 zł/kg i była o 13% niższa niż rok wcześniej.

W marcu 2015 roku pogłowia świń wyniosło 11 511,7 tys. sztuk i było o 2,9% większe niż w marcu 2014 roku. Pogłowia macior prośnych zmniejszyło się o 3,1%. Oznacza to, że w czerwcu pogłowia prosiąt będzie mniejsze niż w czerwcu 2014 roku. Jest to wyrazem mniejszego zainteresowania chowem trzody, którego powodem jest spadek cen i wąskie relacje cen trzody do cen zbóż i pasz. Ocenia się, że w czerwcu 2015 roku pogłowia trzody może wynieść około 12 mln sztuk i być o około 2% większe niż przed rokiem.

Rok 2015 może charakteryzować się malejącą stopą wzrostu produkcji wieprzowiny, która w I półroczu może wynieść ok. 4%, a w II półroczu ok. 2%. W całym 2015 roku produkcja trzody może wynieść 2 380 tys. ton i być o około 3% większa niż przed rokiem.

Niskie ceny trzody spowodowały, że Komisja Europejska wyraziła zgodę na uruchomienie programu dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny. Wpływ programu na ceny trzody był jednak niewielki, gdyż objął on niecałe 2% produkcji z okresu jego działania.

W ostatnich kilkunastu latach główną cechą rozwoju pogłowia bydła był systematyczny spadek pogłowia krów i wyrównujący go wzrost pogłowia bydła pozostałego. W grudniu 2014 roku pogłowia bydła wyniosło 5 660 tys. sztuk i było o 1,2% większe niż przed rokiem. Pogłowia krów zmalało o 1,2%, a bydła pozostałego wzrosło o 3,3%. Pomimo stagnacji pogłowia, w 2014 roku miał miejsce relatywnie duży wzrost produkcji (o 13%). Przypuszczać można, że jest to między innymi konsekwencją rosnącego importu cieląt, który w coraz większym stopniu wpływa na rozmiary produkcji wołowiny.

W 2014 roku obniżyły się ceny bydła, choć w znacznie mniejszym stopniu niż trzody chlewnej. Przeciętna cena skupu bydła ogółem wyniosła 5,96 zł/kg, w tym w I półroczu 6,07 zł/kg, a w II półroczu 5,75 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych okresach 2013 roku odpowiednio o 4,9%, 5,0% i 4,3%. Cena skupu młodego bydła rzeźnego w 2014 roku wyniosła 6,18 zł/kg i była o 4% niższa niż rok wcześniej. W I półroczu wyniosła ona 6,26 zł/kg (4,9% poniżej ceny z I półrocza 2013 roku), a w II półroczu 6,09 zł/kg (3,2% poniżej ceny z II półrocza 2013 roku).

Ocenia się, że w 2015 roku produkcja wołowiny może wynieść 820 tys. ton i być o ok. 2% większa niż w 2014 roku. Wzrost produkcji może być jednak większy, jeśli utrzyma się dotychczasowa dynamika wzrostu importu cieląt.

W 2014 roku wystąpiło ponowne nasilenie redukcji pogłowia owiec, które w grudniu 2014 roku wyniosło 201 tys. sztuk i było mniej liczne niż rok wcześniej o 9,9%. Dalszy, duży spadek tego

pogłowia wynikał z braku poprawy ekonomicznych warunków chowu. W 2014 roku przeciętna cena skupu owiec wyniosła 6,49 zł/kg i była o 2% niższa niż w 2013 roku i o 14% niższa niż w 2012 roku i 2011 roku. Ocenia się, że w czerwcu 2015 roku pogłowie owiec może wynieść około 200 tys. sztuk i być o około 10% mniejsze niż rok wcześniej.

Dodatnie saldo handlu zagranicznego mięsem wyniosło w 2014 roku 869,7 tys. ton, wobec 817 tys. ton w 2013 roku. O jego poprawie zdecydował duży wzrost dodatniego salda w handlu zagranicznym drobiem przy niewielkim zwiększeniu salda handlu wołowiną. Pozwoliło to na wyrównanie z nadwyżką pogłębionego, ujemnego salda w handlu zagranicznym wieprzowiną. Dodatnie saldo handlu zagranicznego drobiem zwiększyło się z 625,8 tys. ton do 760,7 tys. ton, a wołowiną z 304,5 tys. ton w 2013 roku do 306,3 tys. ton. Ujemne saldo w handlu zagranicznym wieprzowiną pogłębiło się z 113,3 tys. ton do 197,3 tys. ton. Związane to było ze spadkiem eksportu spowodowanym rosyjskim embargiem z 705,6 tys. ton w 2013 roku do 619,7 tys. ton. Ocenia się, że w 2015 roku dodatnie saldo handlu zagranicznego mięsem wzrośnie prawdopodobnie do

1011 tys. ton, o czym ponownie zdecyduje duży wzrost dodatniego salda w handlu zagranicznym drobiem. Niewielki wzrost eksportu wołowiny i wieprzowiny może poprawić wyniki w handlu mięsem czerwonym.

Wzrost produkcji mięsa i trudności z jego eksportem w 2014 roku przyczyniły się do spadku cen detalicznych. W skali roku ceny detaliczne mięsa wieprzowego obniżyły się o 3,0%, drobiowego o 2,8%, a wołowego o 1,1%. W wyniku tego spadku wzrosło spożycie wszystkich rodzajów mięsa. Spożycie wieprzowiny zwiększyło się z 35,5 kg/osobę w 2013 roku do 39,9 kg/osobę. Spożycie wołowiny z 1,5 kg/osobę do 1,7 kg/osobę, a spożycie drobiu z 26,5 kg/osobę do 27,4 kg/osobę.

Na początku 2015 roku ceny detaliczne mięsa (poza drobiowym) nadal spadały. W kwietniu, w stosunku do kwietnia 2014 roku cena wieprzowiny była o 4,7% niższa, a wołowiny o 0,8%. Ceny detaliczne drobiu wzrosły w skali roku o 0,7%. W wyniku trwających nadal trudności w eksporcie mięsa czerwonego oraz większej jego produkcji, w 2015 roku prawdopodobny jest dalszy, choć znacznie mniejszy

wzrost spożycia. Spożycie wieprzowiny może zwiększyć się ok. 1 kg/osobę, a wołowiny o 0,1 kg/osobę.

W 2014 roku przemysłowy ubój zwierząt rzeźnych zwiększył się o ponad 10%. Nastąpiło również niewielkie ożywienie w produkcji przetworów mięsnych. Pozycję w sektorze mięsa czerwonego umocniły duże i średnie przedsiębiorstwa. Wyniki produkcyjne dużych i średnich firm za I kwartał 2015 roku, wskazują, że w całym roku możliwy jest dalszy 2-4% wzrost ubojów trzody chlewnej oraz bydła, a także większa o 4-6% produkcja wędlin oraz konserw mięsnych. Wartość produkcji sprzedanej sektora mięsnego w 2014 roku była na zbliżonym poziomie jak w poprzednim roku, ale poprawiły się wszystkie wskaźniki rentowności, głównie pod wpływem spadku kosztów produkcji (kosztów surowcowych). Poprawa stanu finansowego przetwórstwa mięsnego dokonała się przy niekorzystnym otoczeniu zewnętrznym (embarga na polską wieprzowinę wprowadzonego przez kraje trzecie, sankcje Rosji nałożone na żywność pochodzącą z Unii Europejskiej), jak też obowiązującego jeszcze w 2014 roku zakazu prowadzenia tzw. uboju rytualnego w naszym kraju. Ponadto ceny zbytu mięsa i jego produktów na poziomie przetwórcy były o 0,9% niższe niż w 2013 roku.

SUMMARY

2014 was characterised by production growth and low prices of all types of livestock which resulted not only from the production growth, but also from the Russian embargo imposed on food import from the European Union, including from Poland. The production of three basic types of livestock in hot carcass weight (offals excluded) in 2014 amounted to 4 086 thousand tonnes, including pork – 1 802 thousand tonnes, poultry – 1 863 thousand tonnes, and beef – 421 thousand tonnes. The total meat production was 12% higher than in 2013. The same growth rate was observed for all types of meat.

Stock and pork production changes are always due to fattening profitability which comes before these changes. It began to improve following the 2013 harvest, when grain prices fell. In the second half of 2013, the average marketplace price of rye was lower than last year by 14%, while that of barley – by 5%. Their decline soon proved to be very important, because the Russian embargo led to a drop in pig prices. In the first half of 2014, the Polish pig price amounted to PLN 4.96 per kg and was 5% lower than in the same period of 2013. Nevertheless, a much greater fall in grain prices increased the pig-grain price ratio. In the 2013/14 season, the average

ratio of pig prices to rye marketplace prices was 1:7.9, while the pig-barley price ratio – 1:6.3. These ratios proved sufficient to reverse the recent downward trend in the stock. In March 2014, the pig stock was higher than last year by 2.3%, in June – by 5%, while in December – by 2.2%. In this last period, the pig stock numbered 11 240 thousand head.

Production changes, which occur with a lag in relation to stock changes, were much greater due to large and still growing piglet and weaner import. In the first half of the year, the pork production growth rate was 9.5%, while in the second half of the year – 14.9%. In the latter period,

large production – in addition to the embargo in place and reduced export – put pressure on prices, thus causing their further decline. As a result, the average procurement price of pigs in the second half of the year amounted to PLN 4.65 per kg and was lower than last year by approx. 18%, including in December – by 21% (procurement price of livestock amounted to PLN 4.16 per kg). The foregoing made 2014 the year of the lowest procurement prices of pigs since several years.

Following the 2014 harvest, grain and feed prices were back on a downward trend. In the 2014/15 season, the average marketplace price of rye reached PLN 59.44 per dt, while that of barley – PLN 73.37 dt. Compared to last year, these prices were lower by 12% and 13%, respectively. The decline in grain prices prevented a possible dramatic deterioration in breeding profitability. However, pig-grain and pig-feed ratios were already very narrow, because pig prices declined once again in the first half of 2015. During this period, the average price amounted to approx. PLN 4.30 per kg and was approx. 13% lower than last year.

In March 2015, the pig stock numbered 11 511.7 thousand head and was 2.9% higher than in March 2014. The pregnant sow stock decreased by 3.1%. This means that the piglet stock in June will be lower than in June 2014. This reflects lower interest in hog production, due to falling prices and narrow pig-grain and pig-feed ratios. In June 2015, the pig stock is estimated to number approx. 12 million head and be approx. 2% higher than last year.

2015 may be characterised by a decreasing growth rate of pork production which may reach approx. 4% in the first half of the year and approx. 2% in the second half of the year. Throughout 2015, pig production may amount to 2 380 thousand tonnes and be approx. 3% higher than last year.

As a result of low pig prices, the European Commission agreed to launch a private storage aid programme for pork. However, the programme had no major impact on pig prices, as it covered less than 2% of production from the period of its operation.

In the past a dozen or so years, cattle stock development was characterised in particular by a systematic decrease in the cow stock and, offsetting it, an increase in the stock of other cattle. In December 2014, the cattle stock numbered 5 660 thousand head and was 1.2% higher than last year. The cow stock decreased by 1.2%, while the stock of other cattle increased by 3.3%. Despite stock stagnation, 2014 brought a relatively large increase in production (by 13%). This may be assumed to be due to, among others, growing calf import which increasingly affects beef production volumes.

In 2014, cattle prices dropped, although to a much lesser extent than pig prices. The average procurement price of cattle amounted to PLN 5.96 per kg, including PLN 6.07 per kg in the first half of the year and PLN 5.75 per kg in the second half of the year. These prices were lower than in the corresponding periods of the previous year respectively by 3.9%, 4.9% and 5.3%. In 2014, the procurement price of young cattle for slaughter reached PLN 6.15 per kg and was 4.5% lower than last year. In the first half of the year, it amounted to PLN 6.26 per kg (5% below the price of the first half of 2013), while in the second half of the year – to PLN 6.05 kg (4% below the price of the second half of 2012).

In 2015, beef production is estimated to reach 820 thousand tonnes and be approx. 2% higher than in 2014. Nevertheless, this production growth may be higher if the current growth rate of calf import (approx. 52% in the first two months of 2015) continues.

In 2014, the sheep stock was back on a steep downward trend. In December 2014, it numbered 201 thousand head and was 9.9% lower than last year. This further large decline in the stock was due to the lack of improvement in economic breeding conditions. In 2014, the average procurement price of sheep amounted to PLN 6.49 per kg and was approx. 2% lower than in 2013 and 14% lower than in 2012 and 2011. In June 2015, the sheep stock is estimated to number approx. 200 thousand head and be approx. 10% lower than last year.

The positive balance of foreign trade in meat in 2014 amounted to 869.7 thousand tonnes, compared to 817 thousand tonnes in 2013. This growth was due to a large increase in the positive balance of foreign trade in poultry with a slight increase in trade in beef. This allowed for offsetting a deep negative balance of foreign trade in pork. The positive balance of foreign trade in poultry increased from 625.8 thousand tonnes to 760.7 thousand tonnes, while in beef – from 304.5 thousand tonnes in 2013 to 306.3 thousand tonnes. The negative balance of foreign trade in pork deteriorated from 113.3 thousand tonnes to 197.3 thousand tonnes. This was attributable to a decline in export due to the Russian embargo, i.e. from 705.6 thousand tonnes in 2013 to 619.7 thousand tonnes. In 2015, the positive balance of foreign trade in meat is expected to increase to 1 011 thousand tonnes which will be once again due to a large increase in the positive balance of foreign trade in poultry. A small increase in beef and pork export can improve red meat trade results.

The meat production growth and meat export difficulties in 2014 contributed to a decline in retail prices. On an annual basis, retail prices of pork fell by 3.0%, poultry – by 2.8%, and beef – by 1.1%. This fall led to an increase in consumption of all types of meat. Per capita consumption of pork increased from 35.5 kg in 2013 to 39.9 kg, beef – from 1.5 kg to 1.7 kg, and poultry – from 26.5 kg to 27.4 kg.

At the beginning of 2015, meat retail prices (poultry excluded) continued to fall. In April, pork and beef prices were lower respectively by 4.7% and 0.8%, as compared to April 2014. Poultry retail prices rose by 0.7% per year. As a result of ongoing red meat export difficulties and increased red meat production, consumption in 2015 is expected to further grow, though to a much smaller extent. Per capita consumption of pork may increase by approx. 1 kg, while beef – by 0.1 kg.

In 2014, the industrial slaughter of animals for slaughter increased by over 10%. Furthermore, there was a slight recovery in the production of meat preparations. Large and medium-sized enterprises reinforced their position in the red meat sector. Their production results for the first quarter of 2015 indicate that pig and cattle slaughter may further increase by 2-4% throughout the year, while the production of cured and canned meat is also expected to grow by 4-6%. The value of marketed production in the meat sector in 2014 was at a similar level as

in the previous year; however, all profitability ratios improved due to a drop in production costs (mostly raw material costs). The financial standing of meat processing improved in an unfavourable external environment (embargo on Polish pork imposed by third countries, Russian sanctions on EU food) and during the ban on so-called ritual slaughter in Poland which was still in force in 2014. Moreover, meat and meat product selling prices at the processor level were 0.9% lower than in 2013.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 757 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. (2 numery) w 2015 r. wynosi 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 numery) w 2015 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-47-57 e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>